

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Arba'ah ha-ṭurim

Ṭur Even ha-‘ezer - hu ha-ṭur ha-4. me-arba'ah ha-ṭurim

Ya'aqov ben Asher

רשא ןב בקעי

Ṷin, 5573 = 1813

מירוטה לעב בקעי יניבר תמרקה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8679

הקדמת רבינו יעקב בעל הטורים

זר אף הכנענים מן הארץ זכר ונקמה והביט וראש צנונת האדם ולא מלא עוז
לאדם צדיקה היתה ואמר לא טוב היות האדם לבדו כלומר אין טוב שיסיא האדם
מתבודד עם האדם כמו שהטעות שמה מתבודדים ואין הנקבות מיוחדות לזכרים
אעפ"ה לו עזר מוננו כנגדו כלומר אדרתו בענין שיסיא לו עזר מוננו ושקסיה
מיוחדת לו היא כנגדו כלומר שקעמוד אללו יום ולינה עד כאן לשון הרב: ועל כן
הסליבו רבותיו ז"ל ונאח לדבר צמי שאין לו אשה עד שאמרו כל נוי שאין לו אשה
קריו בלא טובה בלא שמוחה בלא זכרה בלא דירה בלא קורה בלא חומה בלא
שלוש: בלא טובה דכתיב לא טוב היות האדם לבדו: בלא שמוחה דכתיב ושמוחה
במנוח אשה וזיתך בלא זכרה בלא דירה בלא קורה בלא חומה בלא דירה
דכתיב אעפ"ה לו עזר מוננו: בלא קורה דכתיב האם אין עזרתי צי ותוסיא
דמה מוננו: בלא חומה דכתיב נקמה תסובב נגר: בלא שלום דכתיב וידעת
כי שלום אהליך וקדחת נוך ולא תחשאי והאדם בראותו אותם וידע כי מוננו
לוקחה אמר על כן יעזוב אים את אהו ואת אמו ורצק בלשתי וסיו לבצר אחד:
כלומר ראויים זו שתיים מיוחדות לאדם ואדם אלים: ועל כן ראו לאדם להסיר
את אשתו כגופו ולבדד יתד מגורו ולרעה עליה ולשמרה כאשר ישמור א' מחצריו
ובן היא חייבת לעובדו ולחוסרו ככעפה כי מוננו לוקחה ועל כן לזה הכתוב על
האדם שאלרם כקוים ועוניה לא ירע: ועוד מלות רבות נלמדו בענין חסור
האדם עם אשתו כל ימי חיותו יחד עד המרד ועוד תקנות רבות נחקרו בזה אחריו
כן ואתנתי לחבר בזה ספר וראיתי בספרים ובינותי בדברי המהדרים ולקטתי
בעמדים מלאחי הקולרים ודברתי את ספר זה וקראתי:

מבורך מעתה ועד עולם: ונודעם על כל וכבודו וענין כל נסת
ועולם: ואף כי כבודו מלא עולם: אינה עין תסורתי:
ולשון זה תכילתי: ולכ מן יתגאלי: ואיזה שכל אשר ידעתי: וקדוהות מן תכילתי:
וחכמת מן תכילתי: עמוק עמוק מן יעלה: גבוה גבוה מן יודיעי: רחוק
מן יקדשתי: קרוב מן ירחקתי: אצל כל מעשו יגדוהי: עלילותי יודעתי:
ונפלאותי ישיבוהי: גורלותי יסדוהי: גדול מעליו יעידוהי:
כי אלה האלהים ואזוי האדונים הוא לבדו ואין עוד כמותי: השמים וכל לבשם
כבודו יספרוהי: חיות ואופנים יכסוהי: שמים וארצות יעדיהו: כרובים
ונואלים יאמרוהי: עירין וקדישין יקדוהי: שמש וירח ילללוהי: הכוכבים
מנשקלותם יקללוהי: תבל ועולמים תהלוהי וילללוהי: בני יעקב יבחרוהי: ערב
וזקד ייחודוהי: עדת לאומי יתגלוהי: קהל עם ירממוהי: מושב זקנים יאמרוהי:
ישעים וזוהירוהי: עבדים יגדלוהי: עוללי יקלסוהי: גוולי חלב יאפרוהי: ונקי
שדים יבדכוהי: גבורים יבירוהי חלישים יאמרוהי: ימים וכל רונש צם ישבחוהי
עני היער ירננוהי: חית השדה יבדוהי: כל עוף כנף יבדוהי: עשבות הרים
יאדירוהי: תרבות שדי יתקורוהי: דגת הים יעלוהי: אילני כריות יספרוהי: אמן
קד יתעלוהי: צמח שברי אלה יתהוהי: זר שדי יתהוהי: כי שעת ימים
עשה את השמים ואת הארץ הימים וכל אשר בהם הכל לכבודו ברא: ובאשרית
כל ברא האדם ים בעתו שילדו אף עשאו: כמתן טעושה סעודה ואחר כך ברא
קדוהי: כי אחרי שברא השמים ובקליהם הארץ ותולדותיה: הימים וכל אשר
בהם ברא את האדם והעשילו על כל התחומים כדכתיב תמטילכו צמעה ידיו
כל שפת תחת רגליו גם את העליונים נתן לשמש כדכתיב וסיו למאורות דקיע
השמים לאשר על הארץ ועוד הפליט ואגידל עמו צעור אשר עזרו: ובעתה אשר
עזרו: ומתן פלור: וישים עליו רך מרו ועל הכל האשה אשר מוננו לוקחה
ולא כאשר הצדוקים אשר בראם שנים עטים אבל בראו לברו ויקח אהת מללעותיו
ויזן אותה לשמה ויביאה לו לנעמן היותה לו לעזר ולהועיל כאשר כתב הכהם רבי
אברהם ז"ר דוד בספר הגמט' כי לטובת האדם ולהנחתו גדולה עשה זה שאינו נראה
זכר ונקמה כאשר הצדוקים היתה האשה אלה האדם כנקבת הכהמה אלה הזכר
שאינה מתבלת לטובות הזכר ולא עומד אללו לשמשו אך זה חוטף מה זה זה
צועט ציה ואיש למועבדו וימו גם אינם מיוחדים זה לזה לפי שבתחילה נבראו זה
צעמי עלמו זה צעמי עלמו ולכן ראש הצדוק יתברך לורך האדם ובתחילה נבראו זה
איתו ומיד וקחה אה' מללעותיו וצנה האש' מוננה והביא' אל האדם להיות לו לאשה
ונושל עליה כנושלו על אבריו וכי קח' נשקותק' אליו כאשר אבריו נשקותק' להנחת
גופו וזהו מה שמצד הכתוב ולאדם לא מלא עזר כנגדו מליאה זו אינה אחר בדיקה
וחיטוב כאשר כל המוליות שאין כבוד לדבר כן כנגד הצדוק יתברך אך היא
צמעותה המהמה הקדונית כאשר

אבן העזר וזהו סודו תחלה אבן העזר חיוב האדם לישא וגדול שכרן
את מן ראוי שישא ואזוי חוקה מועלת לענין כסונה
ושליחן ראויים ליבשא לישראל ולבשר או ממנות פיסול שבגופן: או חסרון שבגופן
או ממנות נקרה שחידע כן או ממנות איבוד ערוה ואיבוד גויה ומהמה והיתר
אשת איש צדקות שמת צמלה ובחיים זיאה ממחייב האיש והאשה ורחיקת מן
העריות ואסור ימוד ואסור הולאת זרע לצטלה וכילד יתהב עם אשתו ומיוב
עונקה עמה והלכות הדושין וכל דין הארוסה כל מה שנהב צה עד שתקנא ודין
הסבלנות והחסות וברכת נישואין ומלות שמתחתן וכלה ושיעור הכתובה לבל
אחת ואחת וטענת צתולים ומיוב האיש בכתובה וכל תנאי' וסיף גבית ומה שהוא
זכר מכה אשתו והלכות גירושין ומיאה והלכות יבום וחליצה והלכות אוגס ומתקה
ונועלי שם רע והלכו' קוטט וראיתי עוד לעשות סימנים לכלול כל ענין וענין צמלו'
קדרות ולכותם בתחלת הספר צמנין לנעמן היות נקל לנמא' כל ענין וענין ואל
אלהים יודע וישראל הוא ידע כי לא צעמו' מעלה עשיית' הדבר הים וגם לא עשיית'
דבר שיסיא כדי עליו שאינו אלא כתלמוד הלומד נופי המלמד וכואב דבריו כדי
לאתגמד וכלוקט המלמד מאחרי הקולרים וכמהם ענין העמרים אחת
הם ואחת הים צמי מטי לקוטי בחר לקוטי: ואנקה עלל העזר
להיות לי לעזר כדכתיב עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ וכתיב ירמי
ה' בטחו בה' עזרם ומנינם הוא וכתיב ה' עזרי ונעונו צו
צטח לצי ונעזרתי ויעלה לצי ומשירי אהרנו ובתיב
ואני עני ואציון ה' יתעז לצי עזרתי ומשליתי אתה
אלהי אל תאחר וכתיב ה' לי בעזרתי ואני
חרת' בטובתי ובתי' דח' דחיתתי לנפול
וה' עזרתי וכתיב קומוה' עזרתי
לכו ופדונו למשן חסדך ובתי' הים
לבו עזר' מנר וזוא השועת צמי
אדם וכתיב ויקרא שמו
אבן העזר לומר עד
הנה עזרתי ה':

ענינו ומרותו של ספר דרכי משה

הכל מוקס שנוכח צמי אשכנז וצמי הגלות הלא אשר מצמי דרס' אינן נוסבין בדבריו
עם השנות דבריו הרבם במוקמות הרבה בדברים הטוענים בספק הלכה ובישוב
דברי הראשונים ז"ל בדרך אחר מנוה שסביבם הרב המהדר ספר בית יוסף כל דין
מוקדם בסדר נאה וקולר על מוקומן הראוי לו בכלל בחיבור זה הנקרא **דרכי**
משה אשר לעולם לא מנקה מלמדי אצינו שבשנים אשר הכל צעמו ישה עשה
יפעלה וישתבח בכל דבר ובכל מעשה אכ"ר:

חזו קיור נמשל ועל דברי חידושים צמיתוסף עם התוספות והגמרא
והסופקים לקט שכהה ופיאה שהשמיטו הרב המהדר מדברי
הראשונים אשר הביא בספרו ואשר לא הביא כלל פנון האחרונים וגם חידושי
דינים עול' ואגודה וע' ואיסור והיתר הארון והשומה עה"ל זר"ל ושה"ל
ומהר"ל ומה"רם ע"ד א' וסדר גמין וחליטה צמיון זל ועוד חידושים מוקדמים אשר
דברי חידושים רבו מלענות גם אלהה מוקדמת וחוכמת מנולה צמיון ספק הלכה